Cofnodion Cyngor Cymuned Llanuwchllyn

5/12/23

Presennol: Y Cynghorwyr Euros Roberts (Cadeirydd), Llinos Edwards, (Is-gadeirydd), Huw Antur, Beryl Hughes Griffiths, Alwyn E Jones, Dewi Wyn Jones, Alwyn M Roberts, Huw P Roberts

Hefyd yn bresennol: Alan Jones Evans (Cyngor Gwynedd), Bethan Edwards (Swyddog Ariannol), Lis Puw (Clerc)

Cyhoedd: neb yn bresennol.

Ymddiheuriadau: Arwel Lloyd Jones, Heledd Jones, Rhodri Jones

2979 Sylwadau'r Cadeirydd: Wrth estyn gair o groeso, diolchodd y Cadeirydd i bawb a oedd wedi bod yn brysur yn addurno'r pentref ar gyfer y Nadolig. Dywedodd fod gweithgarwch mawr wedi bod rhwng Openreach yn adeiladu'r seilwaith ar gyfer y ddarpariaeth ffeibr, a Dwr Cymru yn trwsio mewn ambell i safle. Roedd diwrnod olaf Tachwedd yn ddiwrnod hanesyddol gyda Meirion ac Eleri Pugh yn ymadael a'r Eagles, a thrigolion yn perchnogi'r dafarn. Dymunodd yn dda iawn i'r Fenter ac i deulu Madog.
Cytunwyd i ysgrifennu at Mr a Mrs Pugh i ddiolch iddynt am eu gwasanaeth i'r ardal ar hyd y blynyddoedd.

2980 Ymddiheuriadau: Derbyniwyd 3 ymddiheuriad.

2981 Datganiadau o fuddiant: Derbyniwyd datganiadau o fuddiant mewn eitemau Cynllunio oddi wrth Huw Antur, Huw Roberts ac Alwyn M Roberts.

2982 Cofnodion cyfarfod 7/11/23: Cadarnhawyd eu cywirdeb.

2983 Materion y Clerc / Codi o'r Cofnodion:

2964 Etholwyd Huw P Roberts yn Is-gadeirydd.

2968i Openreach: Derbyniwyd neges o ddiolch i'r Cynghorwyr am eu hymdrechion yn sicrhau digon o addewidion i wneud y cyflenwad ffeibr yn bosib.

2968ii TG yn y Neuadd: adroddodd Huw Antur bod disgwyl i'r gwaith cael ei wneud yn Ionawr. Gan y bydd yn cael ei ddefnyddio gan nifer o fudiadau, holwyd am system syml i logio mewn a defnyddio'r offer.

2969 Gwasanaeth bws T3: Derbyniwyd ymateb i lythyr y Cyngor a llythyr y Cynghorydd Alan Jones Evans. Cytunodd Alwyn E Jones i ymuno gyda'r Cynghorydd Alan Jones Evans mewn cyfarfod a drefnwyd gan Mabon ap Gwynfor yn Neuadd Llandderfel am 2.00pm ar 14/12/23.

2974 Arolwg llwybrau i'w torri: Cytunwyd i anfon at Gwmni Pum Plwy Penllyn i newid y Cytundeb: parhau i dorri Llwybr Cŵn a Llwybr Cei ac i ychwanegu torri'r gwrych ar Lwybr Cei un waith cyn diwedd yr haf. Nid oes angen torri Llwybr 17 (Llwybr Beudy Pantyceubren) na Llwybr y Ceunant.

2977 Cwpwrdd llyfrau y Neuadd: Ychwanegwyd at y Rhestr Asedau – yr amcan gwerth i'w ystyried eto. Adroddodd Beryl Hughes Griffiths iddi dderbyn awgrym y gallai llyfrau cael eu cyfrannu o'r newydd at y cwpwrdd, a'u bod ar gael i'r cyhoedd eu

benthyg. Mae cyfran o Lyfrgell Syr O M Edwards yn parhau yno. Mae'r agoriad gan Bwyllgor y Neuadd a chytunwyd i chwilio faint o ofod sydd ar gael ar hyn o bryd. Os bydd ardal treftadaeth yn yr Eglwys rhyw ddydd a ddaw, gellir ystyried symud y cwpwrdd i'r fan honno.

Ystyried trefnu Noson Goffi: eitem i Agenda Ionawr. Byddai Noson Hen Greiriau o dan ofal y Cynghorydd Alan Jones Evans yn ddeniadol dros ben.

2984 Cyngor Gwynedd: Adroddodd y Cynghorydd ei fod yn dal i aros ymateb parthed symud y twmpath ar y ffordd yn ardal Ty'n Ddôl. Mae wedi derbyn consyrn am bont Caer Gai i'r Ddôl ac fe fydd yn holi'r Swyddog Llwybrau am hyn. Mae Cefnffyrdd a Chyfoeth Naturiol Cymru wedi clirio'r tyfiant wrth fynedfa Penffridd ac mae'r gwelediad wedi gwella. Mae'r ffens o wal yr Eglwys at y bont wedi'i chryfhau. Bu'n llythyru parthed gwasanaeth bws T3, yn arbennig ar sut y mae'n effeithio ar deithio yn ôl ac ymlaen i Goleg Meirion Dwyfor. Mae Mabon ap Gwynfor wedi anfon cwyn mewn yng nghylch y toriadau yn y cyflenwad dwr yn yr ardal hon. Diolchodd i Mabon ap Gwynfor am ei barodrwydd i weithio ar ein rhan bob amser.

Dymunodd Alwyn E Jones ddiolch i Gyngor Gwynedd am ysgubo'r ffordd yn y pentref yn ddiweddar. Mae Giang Ni yn mynd i sgubo'r pafin yn fuan yn y dyfodol.

2985 Dwr Cymru: Toriadau yn y cyflenwad dwr: mae Arwel Lloyd Jones wedi derbyn nifer o gwynion gan drigolion am amlder y toriadau yn y cyflenwad dwr. Mae sawl boiler wedi chwythu oherwydd codi'r pwysedd. Mae wedi cysylltu gyda Mabon ap Gwynfor. Yn anffodus, nid yw amlder y toriadau yn codi'r ardal yn uwch ar y rhestr ail-strwythuro. **Cytunwyd** i ofyn i Mabon ap Gwynfor a fyddai deiseb o unrhyw werth i gryfhau ei waith.

2986 Is-bwyllgorau

1. Grwp Datblygu: Nid yw'r grŵp wedi cyfarfod, ond cafwyd sgwrs ddiddorol gyda Cynan Jones o Brosiect "Perthyn" (Llywodraeth Cymru), sydd yn cynnig datrysiadau i Gyngor Gwynedd ar broblemau tai. Mae wedi cynnig creu cynllun ar ein rhan i'w gyflwyno i Gyngor Gwynedd i ofyn am gyllid er mwyn bwrw ymlaen yn lleol.
2. Mynwentydd: Mae'r is-bwyllgor angen cyfarfod i drafod nifer o bethau. Mynegwyd pryder am anifeiliaid gwyllt o gwmpas ardal y Fynwent. **Cytunwyd** i ofyn i Rhodri Prys Jones drafod y pryder gyda swyddog Parc Cenedlaethol Eryri; cytunwyd ymhellach i ofyn am arweiniad gan BRAMM.
3. Bioamrywiaeth: Mae ymholiadau wedi eu gwneud ar gyfer gwely o blanhigion o flaen y gofgolofn; mae'r drafodaeth yn parhau.
4. Nadolig: newidiwyd dyddiad ymweliad cymunedol Sion Corn rhag mynd ar draws cyngerdd Ysgol Godre'r Berwyn.
5. Asedau – derbyniwyd Cofnodion 7/11/23. **Gofynnwyd** i'r is-bwyllgor wneud trefniadau i ddiogelu'r peipiau mewn tywydd rhewllyd, a threfnu eu lagio. Addawodd Alwyn M Roberts chwilio wneud ymchwil ar offer i atal dwr rhag rhewi.
6. Cyllid: arweiniwyd y Cynghorwyr trwy Gofnodion Is-Bwyllgor Cyllid 4/12/23 a'r Drafft Gyllideb ar gyfer 2024-25. Derbyniwyd y Cofnodion ac argymhellwyd y Gyllideb a'r Praesept fel a ganlyn:

a. **Praesept: £16,000** sef **7.5%** yn uwch na llynedd oherwydd chwyddiant
b. Preswylfa Band D **£2.59** yn uwch na llynedd (sef £47.76 y flwyddyn)
c. Mae'r Gyllideb a argymhellir yn cynnwys defnyddio **£2,296** o'r balansau.

Cafwyd trafodaeth ar yr angen i Gynghorydd cael yr hawl i oruchwylio'r trafodion bancio, a chytunodd Dewi Wyn Jones i wneud hyn. Yn y gorffennol roedd 2 berson yn arwyddo sieciau, ond mae bancio ar lein yn golygu bod angen gosod mwy o fesurau mewn lle i ddiogelu buddiannau'r Cyngor.

2987 Ystyried Materion Ariannol

i. Derbyniwyd adroddiad 2020-21 a 2021-22 yr Archwilydd Allanol. Nodwyd y manion y tynnwyd sylw atynt, ond mae'r Adroddiadau hyn flynyddoedd yn hwyr yn cyrraedd y Cyngor.
ii. Derbyniwyd gwybodaeth am Adran 137 ar gyfer 2024-25: £10.81 yr etholwr
iii. Cymeradwywyd Derbyniadau ac Anfonebau'r mis

Nwyddau glanhau	44.77
Clo i'r toiled	42.98
Cyflog Clerc Tachwedd	
CThEF	
Glanhau'r toiledau	
Torri gwair Mynwent yr Eglwys	
HG Web designs	250.00
Dwr Cymru	343.90
Cyfraniad y Neuadd	750.00
Costau Swyddfa 'r Clerc	300.00

2988 Menter Gymunedol: Derbyniwyd adroddiad Huw Antur a oedd yn ymfalchïo fod Gwedd 1 o waith Menter Gymunedol Llanuwchllyn wedi ei chwblhau gyda phryniant yr Eagles. Mae'r bar wedi ei ymestyn ac mae rhan y siop wedi ei symud. Diolchodd i bawb am eu cefnogaeth. Yn ddiweddar trafodwyd dyfodol yr Eglwys gyda Swyddogion yr Eglwys yng Nghymru ac mae awydd i gyd-weithio trwy beidio a gosod cyfamodau caeth a thrwy caniatáu defnydd ategol i far yr Eagles. Mae croeso i bawb gynnig syniadau o bob math am ddefnydd o'r Eglwys ac fe fydd angen trafodaethau pellach gyda'r gymuned, yr Eglwys, Parc Cenedlaethol Eryri a chyrff cadwriaethol. **Cytunodd** y Cyngor eu bod yn barod i drafod cynlluniau ar gyfer dyfodol y fynwent gyda Menter Gymunedol Llanuwchllyn; y drafodaeth i barhau.

2989 Cwmni Pum Plwy Penllyn Derbyniwyd adroddiad y cynrychiolwyr (Alwyn E Jones / Huw Antur) a ddywedodd fod y gweithgarwch yn parhau.

2990 Cynllunio: Ystyriwyd ceisiadau

i. **NP5/71/375A** Tynnu simdde a gosod ffenestri to, Glynllifon, Llanuwchllyn. LL23 7TW - Cymeradwyo

ii. **NP5/71/L322A** Adeiladu estyniad deulawr, Glan Aber, Llanuwchllyn. LL23 7TY - Cymeradwyo

iii. **NP5/71/505** Gosod tŵr dellt 40 metr o uchder sy'n cynnal 3 antena, 2 dysgl 0.6m, 1 cabinet offer & 1 cabinet Tir yn Goedwig Llanuwchllyn, Llanuwchllyn - Cymeradwyo

iv. **NP5/71/53D T**rosi adeilad allanol i greu aneces i'r tŷ presennol Ty'n-y-Llechwedd, Parc. LL23 7YN - Manylion Ychwanegol – gadawyd ar y bwrdd gan fod y Cyngor eisoes wedi ymateb I'r cais hwn.

2991 Gohebiaeth: Derbyniwyd

i. Parc Cenedlaethol Eryri: Strategaeth Hamdden (drafft) er gwybodaeth – bydd y Grŵp Ardal yn ei drafod.
ii. Cyngor Gwynedd: gwybodaeth am ail adeiladu stepiau llwybr 17.
iii. Comisiynydd Pobl Hyn: anogwyd aelodau i ymateb i arolwg gwasanaeth meddygon teulu.
iv. Un Llais Cymru : Fideo a gwybodaeth am "Cymru Can" strategaeth 7 mlynedd ar gyfer gwell heddiw ac yfory yng Nghymru.
v. Un Llais Cymru: Hyfforddiant sydd ar gael Tachwedd/ Rhagfyr.
vi. Un Llais Cymru – Enwebiadau ar gyfer gwobrau.
vii. Llywodraeth Cymru: Canllaw ar reoli Asbestos mewn adeiladau cyhoeddus.
viii. Llywodraeth Cymru: Ymgynghoriad ar Strategaeth Diogelwch Ffyrdd (ar agor tan 31/1/24).

2992 Materion lleol y Cynghorwyr: Nodwyd problemau dwr a llanast yn lloches bws y Lôn sy'n gwneud ei ddefnyddio yn amhosib. Dywedodd y Cynghorydd Alan Jones Evans y byddai'n tynnu sylw'r Adran Priffyrdd at y dail, y llanast a'r draen, ac y byddai yn holi am gyllid i godi'r llawr yng nghefn y lloches.

Dyddiad a lleoliad y cyfarfod nesaf: 9/1/24 am 8.00pm yn y Neuadd Bentref.